

SJEKKLISTE VED INNGÅELSE AV FOSTERHJEMSAVTALEN (revidert 2025)

Buudir har laget ny fosterhjemsavtale i 2024: [mal-for-fosterhjemsavtale.docx](#)

Se mer bakgrunns info her: [Fosterhjemsavtale | Buudir](#)

Buudir har laget to retningslinjer som er viktige å lese igjennom, og som denne sjekklisten refererer til:

[Fosterforeldrenes og barnevernstjenestens ansvar når et barn bor i fosterhjem](#)

[Fosterforeldres arbeidsrettslige stilling og sosiale rettigheter](#)

Denne sjekklisten er råd og anbefalinger til punkter du bør ta opp med barnevernstjenesten og be om å få inn i fosterhjemsavtalen når du inngår ny fosterhjemsavtale eller avtaler endringer i eksisterende avtale. NB! Punktene i sjekklisten **er ikke** noe man har krav på overfor barnevernstjenesten, men punkter som kan forhandles og tas med hvis barnevernstjenesten og fosterforelderer blir enige om at det skal være en del av avtalen.

Det er viktig at du inngår fosterhjemsavtale *før* barnet flytter inn, i den grad det er mulig.

Det er også viktig å legge arbeid i å forberede seg godt *før* møtet med barneverntjenesten.

Siden du som fosterforelder har få rettigheter i lov, er det av stor betydning å sikre rettigheter i selve fosterhjemsavtalen.

Lag et eget vedlegg til avtalen med punkter du ønsker tatt inn i fosterhjemsavtalen, og be barnevernstjenesten om at dette blir en del av avtalen dere signerer på.

Innhold-forslag til punkter du bør få inn som vedlegg i fosterhjemsavtalen

1.0 Helsekartlegging og informasjon	2
2.0 Viktige rammer for stabilitet og hjelp underveis	2
2.1 Rett til avlastning.....	2
2.2 Akuttsituasjoner	3
2.3 Rett til opplæring og kompetansepåfyll, skreddersydd veiledning.....	3
2.4 Medlemskap i Norsk Fosterhjemsforening	3
3.0 Økonomiske prinsipper som ligger til grunn for oppdraget.....	4
3.1 Godtgjøring for å ta på seg omsorgsjobben	4
3.2 Yrkesskadedekning	4

3.3 Frikjøp, tjenestepensjon og feriepenger	4
3.4 Sykepenger	6
3.5. Etableringstilskudd	6
3.6. Utgiftsdekning	7
3.7. Barnetrygd	7
3.8 Hjelpetønad og grunnstønad	7
3.9 Forsikringsordninger	8
4.0 Samarbeidsvansker og Avslutning av avtaleforholdet	

1.0 Helsekartlegging og informasjon-forslag til punkter du bør få inn som eget vedlegg til fosterhjemsavtalen

- Barneverntjenesten er ansvarlig for at barnet undergis en helseutredning av fysisk og psykisk helse, samt avklarer hvilken helsemessig oppfølging barnet har behov for. Dette skal så sant det er mulig skje før plassering i fosterhjemmet.
- Fosterforeldre skal ha rett til helseinformasjon av betydning for utføring av fosterhjemsoppdraget før de tar stilling til om de påtar seg fosterhjemsoppdraget. Fosterforeldre skal gis fullt innsyn i helseinformasjon om barnet så lenge fosterhjemsoppdraget varer.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Mange fosterforeldre opplever at de ikke får nødvendig og tilstrekkelig informasjon om barnets helse og omsorgsbehov før de tar stilling til om de kan ta på seg fosterhjemsoppdraget, eller underveis i fosterhjemsoppdraget. Merk at taushetsplikt kan sette visse grenser for hva som kan formidles i forkant.

2.0 Viktige rammer for stabilitet og hjelp underveis- forslag til punkter du bør få inn som eget vedlegg til fosterhjemsavtalen

Selv om barneverntjenesten etter loven er forpliktet til å gi fosterhjemmet helhetlig oppfølging, og fosterforeldre nå har rett til å klage til statsforvalter dersom de ikke får vedtak på oppfølging og ytelser de trenger, er det lurt å konkretisere hva dette innebærer i selve avtalen.

Vi foreslår følgende punkter under som tillegg til fosterhjemsavtalens punkt 4 "Økonomisk godtgjøring og oppfølging»:

Se punkt 4 i fosterhjemsavtalen – jf. lenken: [mal-for-fosterhjemsavtale.docx](#)

2.1 Rett til avlastning

- Barneverntjenesten forplikter seg til å tilby fosterhjemmet en avlastningsordning og dekke kostnader ved dette, som fosterhjemmet kan benytte seg av ved behov. Avlastning kan skje både i ferie og som regelmessige ordninger gjennom året.
- Ved avlastning i ferie skal barneverntjenesten dekke utgifter til særskilt ferie- opphold for barnet. Dette anses derved ikke dekket gjennom den månedlige utgiftsdekningen.

- Å benytte avlastningstilbudet påvirker ikke fosterforeldres rett til utbetaling av grunnstøtte og utgiftsdekning i perioden barnet er på avlastning.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Mange fosterforeldre opplever at de ikke får tilstrekkelig avlastning. I den statlig veilederen beskrives mulighet for ordning med avlastning i ferie, men som fosterforelder er du ikke sikret å få rett til dette dersom du ikke sørger for å få særskilt bestemmelse om dette inn i avtalen. Se veilederen: [Fosterforeldres arbeidsrettslige stilling og sosiale rettigheter](#) pkt. 4 Feriepenger.

2.2 Akuttsituasjoner

- Barneverntjenesten forplikter seg til å avtale med fosterforeldrene hvem de skal kontakte ved akuttsituasjoner, som kjenner barnet, og sørge for at fosterforeldre får tilgang til en ordning som ivaretar hjelp 24 timer i døgnet.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Mange fosterforeldre opplever at de savner noen å kontakte utenfor kontortid der det oppstår vanskelige situasjoner. Det er viktig å ta dette punktet opp med barnevernstjenesten og sikre en ordning som gir trygghet.

2.3 Rett til opplæring og kompetansepåfyll, skreddersydd veiledning

- Fosterforeldre har krav på å få tilstrekkelig opplæring mens de er fosterforeldre slik at de kan ivareta barnets omsorgsbehov og seg selv som fosterhjem. Behov for opplæring skal snakkes om fortløpende underveis i oppdraget, og kan tas opp av begge parter.
- Veiledning må gis iht. fosterforeldrenes og familiens behov, enten individuelt eller i gruppe. Behov for veiledning skal snakkes om fortløpende underveis i oppdraget, og kan tas opp av begge parter.
- Barneverntjenesten skal minimum dekke en helgesamling årlig hvor fosterhjemmet får møte andre fosterforeldre, gjerne i regi av Norsk Fosterhjemsforening. Fosterforeldrene kan selv velge hvilken samling de ønsker å delta på.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Mange fosterforeldre opplever at de ikke får tilstrekkelig kompetansepåfyll og opplæring og fellesskap med andre fosterforeldre.

2.4 Medlemskap i Norsk Fosterhjemsforening

- Barneverntjenesten forplikter seg til å tegne og betale fosterhjemmets medlemskap i Norsk Fosterhjemsforening så lenge plasseringen varer. [Medlemsfordeler | Norsk Fosterhjemsforening](#)

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Mange barnevernstjenester dekker medlemskap i foreningen første året. Dette bør inn i avtalen og gjelde for hele perioden man er fosterhjem.

Mange fosterforeldre opplever at det kan være ensomt å være fosterforelder. Norsk Fosterhjemsforening har fylkesforening over hele landet, og har nyttige medlemstilbud.

3.0 Økonomiske prinsipper som ligger til grunn for oppdraget -forslag til punkter du bør få inn som eget vedlegg til fosterhjemsavtalen

Det er ønskelig å sikre fosterhjemmets økonomi gjennom konkrete avtalebestemmelser som supplerer fosterhjemsavtalen.

I tillegg til [fosterhjemsavtalen](#) punkt 4, er det punkter om økonomiske rammevilkår for fosterforeldre i veilederen som du finne her: [Fosterforeldrenes og barnevernstjenestens ansvar når et barn bor i fosterhjem](#). Se punkt 4 i veilederen.

Vi anbefaler at du får punktene nedenfor som supplerer til fosterhjemsavtalen punkt 4: «Økonomisk godtgjøring og oppfølging» -

3.1 Godtgjøring for å ta på seg omsorgsjobben

- Fosterhjemmet skal alltid motta grunnstøtte, i tillegg til utgiftsdekning. Grunnstøtte er en godtgjørelse for å ta på seg den viktige omsorgsjobben. Godtgjøringen skal minimum være i tråd med [statens faglige anbefalinger](#), og ta utgangspunkt i omsorgsjobben som skal tilpasses hvert enkelt barn.
- Grunnstøtten kommer i tillegg til ev helt eller delvis frikjøp.
- Grunnstøtten skal utbetales per fosterbarn i fosterhjemmet.
- For barn med store omsorgsbehov skal det ytes ekstra grunnstøtte
- KS sine veiledende satser for grunnstøtte og utgiftsdekning skal legges til grunn.
- *Fosterhjemmet skal ikke tape økonomisk på å påta seg et fosterhjemsoppdrag. Barneverntjenesten skal ta på seg det fulle økonomiske ansvaret og kompensere for ev inntektstap og utgifts tap fosterforeldre har ved å påta seg fosterhjemsoppdraget.*

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Statens faglige anbefalinger er ikke rettslig forpliktende for kommunene, og du bør derfor sikre deg avtalebestemmelse om at de skal legges til grunn. Flere fosterhjem opplever at de mister grunnstøtten om de frikjøpes, hvilket er i strid med anbefalingene, derfor er det viktig å få det med inn i avtalen.

3.2 Yrkesskadedekning

Se nærmere i lenken : [Fosterforeldres arbeidsrettslige stilling og sosiale rettigheter](#) pkt 3.6.

- Barnevernstjenesten forplikter seg til å ivareta at det tegnes frivillig yrkesskadetrygd for fosterforeldrene iht. Folketrygdloven 13-13 som gir rettigheter dersom det oppstår personskade, sykdom eller dødsfall som skyldes en arbeidsulykke tilknyttet fosterhjemsoppdraget. Barneverntjenesten må bekoste dekning av dette så lenge plasseringen varer.
- Her kan det søkes om å etablere frivillig yrkesskadeforsikring gjennom NAV <https://www.nav.no/frivillig-yrkesskadetrygd>
Dersom ordningen ikke kommer til anvendelse for fosterforeldrene, skal kommunen dekke beløpet selv som selvassurandør.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Siden fosterforeldre ikke er arbeidstakere, men frilansere er de ikke automatisk omfattet av reglene om rett til yrkesskadedekning etter folketrygdloven. Det må særskilt avtales om slik yrkesskadedekning skal gjelde, og man må tegne slik frivillig ordning i NAV.

Man må særskilt avklare og sikre at ordningen er anvendelig for fosterforeldre, og om den dekker begge fosterforeldre. Dersom den ikke gjør det, bør barneverntjenesten sørge for forsikringer på annen måte.

3.3 Frikjøp, tjenestepensjon og feriepenger

Vi anbefaler at du får punktene nedenfor som supplerer til fosterhjemsavtalen punkt 4: «Økonomisk godtgjøring og oppfølging» -

Frikjøp

- Frikjøp er et tilretteleggingstiltak for å ivareta omsorgen for barnet. Ved frikjøp helt eller delvis i perioden barnet er plassert, er barneverntjenesten forpliktet til å erstatte fosterforeldrenes reelle tap av lønnsinntekt. Ved beregning av inntektstap skal man medregne ulike tillegg gjennom for eksempel turnus, helgetillegg, overtid, tjenestepensjon mm og beregne inntektstapet reelt.
- Inntektstap skal oppreguleres årlig i samsvar med den lønnsjustering som skjer i fosterforelderens evt ansettelsesforhold utenfor hjemmet, alternativt tilsvarende den årlige lønnsjustering som skjer i barneverntjenesten.
- Ved frikjøp skal fosterforelderens sikres betingelser som ivaretar forutsigbarhet. Fosterforelderens skal ha rett til minimum 6 måneders oppsigelsesfrist ved opphør av avtale om frikjøp.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Frikjøp av fosterforeldre innebærer ofte ulemper i form av økonomisk tap, manglende lønnsregulering, manglende forutsigbarhet ved kortvarige kontrakter om frikjøp. Det er derfor viktig å ta inn bestemmelser i avtalen på forhånd som ivaretar situasjoner der fosterforelderens blir helt eller delvis frikjøpt i løpet av fosterhjemsoppdraget.

Se veilederen : [Fosterforeldres arbeidsrettslige stilling og sosiale rettigheter](#) som ikke gir konkrete rettigheter, men som omtaler ulike forhold det er nyttig å kjenne til.

Tjenestepensjon

- Ved frikjøp forplikter barneverntjenesten seg til å kompensere for tap av opptjening av tjenestepensjon, eller sørge for slik ordning. Der det avtales at fosterforelderens selv skal spare til tjenestepensjon, skal fosterforelderens motta et ekstra beløp til dekning av tjenestepensjon. Dette beløpet skal være så stort at det sikrer at fosterforelderens årlig kan sette 5% av avtalt lønn for frikjøp til pensjonssparing.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Mange fosterforeldre som er frikjøpt kompenseres ikke for tap av opptjening av tjenestepensjon fordi de ikke har rettslig krav på det. Fosterforeldre er kun frilansere og ikke arbeidstakere som har

rettigheter basert på lov. Derfor må det særskilt avtalebestemmelse inn i fosterhjemsavtalen om rett på tjenestepensjon. Du må derfor få det inn i avtalen slik at du sikrer at i perioder med frikjøp så skal dette kompenseres for.

Se punkt 5.1. i veilederen [Fosterforeldres arbeidsrettslige stilling og sosiale rettigheter](#) som omtaler at slik avtale *kan* inngås. Se punkt 4.2 i veilederen [Fosterforeldrenes og barnevernstjenestens ansvar når et barn bor i fosterhjem](#)

Feriepenger

- Kommunen forplikter seg til å betale feriepenger av inntekt som frikjøpt, og følge reglene i ferieloven så langt de passer, selv om fosterforelderen er frilanser og ikke ansatt.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

[Siden en frikjøpt fosterforelder ikke anses som arbeidstaker, faller man utenfor ferielovens bestemmelser om rett til feriepenger, og det er nødvendig å avtale dette særskilt.](#)

[Se punkt 4 i veilederen Fosterforeldres arbeidsrettslige stilling og sosiale rettigheter](#)

Vi anbefaler at du får punktene nedenfor som supplerer til fosterhjemsavtalen punkt 4: «Økonomisk godtgjøring og oppfølging» -

3.4 Sykepenger

- Frikjøpte fosterforeldrene skal ha rett til sykepenger fra første sykedag dersom de blir sykmeldt fra fosterhjemsoppdraget. Barneverntjenesten forplikter seg til å tegne og betale tilleggsforsikring etter folketrygdloven 8-49 eller selv dekke sykepenger disse dagene (uten slik avtale har man kun rett til sykepenger fra 17. dag). Her kan fosterforeldre etablere sykepenge forsikring gjennom NAV <https://www.nav.no/forsikring-selvstendig-naringsdrivende>.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Siden fosterforeldre er frilansere og ikke ansatt, har de ikke krav på sykepenger fra første dag. Derfor må bestemmelsen inn i fosterhjemsavtalen som eget vedlegg.

[Se punkt 3. 4 i veilederen Fosterforeldres arbeidsrettslige stilling og sosiale rettigheter](#)

3.5. Etableringstilskudd

- Før signering av avtalen skal man bli enig om et beløp som barneverntjenesten skal utbetale i anledning barnets innflytting i fosterhjemmet og som skal dekke kostnader til nødvendig utstyr, møbler, klær, evt kostnader til bil mm og som trengs for barnets etablering og inkludering (eks idrett/hobby som krever ekstra investering) i fosterhjemmet.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

En god del fosterforeldre opplever at beløp de får i etableringstilskudd er alt for knapt i forhold til nødvendig utstyr og etableringsutgifter barnet har behov for. Det er derfor viktig å sikre et tilstrekkelig etableringsbeløp. Se lenken [Fosterforeldrenes og barnevernstjenestens ansvar når et barn bor i fosterhjem](#) pkt 4.4. Engangsutgift ved oppstart. Denne bestemmelsen ivaretar ofte ikke i tilstrekkelig grad typer utgifter som påløper ved etablering.

Vi anbefaler at du får punktene nedenfor som supplerings til fosterhjemsavtalen punkt 4: «Økonomisk godtgjøring og oppfølging» -

3.6. Utgiftsdekning

- Barnevernstjenesten skal gi utgiftsdekning iht KS sine veiledende satser som oppdateres årlig se lenke <https://www.ks.no/fagomrader/barn-og-unge/barnevern/veiledende-satser-for-fosterhjem-og-besokshjem-2024/>
- Reiser som fosterforeldre pålegges, for eksempel ved samvær, evt. annen møtevirksomhet, skal godtgjøres i samsvar med det kommunale regulativet for reisegodtgjøring.
- Barnevernstjenesten forplikter seg til å dekke utgifter til juridisk bistand i saker som direkte knytter seg til fosterhjemsoppdraget.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

En god del fosterforeldre pådrar seg nødvendige advokatutgifter i anledning fosterhjemsoppdraget. I en del saker har de rettigheter som ikke ivaretas av barnevernstjenesten, eller har samarbeidsvansker eller krav som barnevernstjenesten ikke etterkommer. Det er derfor viktig at slike utgifter dekkes. Se veileder i lenken [Fosterforeldrenes og barnevernstjenestens ansvar når et barn bor i fosterhjem](#) pkt 4.5. Nødvendige ekstrautgifter, som gir en eksempelliste over utgifter som kan kreves dekket. Utgifter til rettshjelp må også anses å være en slik nødvendig utgift.

Når det gjelder reiseutgifter bør det spesielt avtales at godtgjøring skal skje iht kommunalt regulativ.

3.7. Barnetrygd

- Som fosterforelder har man krav på barnetrygd iht. barnetrygdloven. Denne utbetales til fosterforeldrene og går til løpende underhold av barnet og skal ikke medføre redusert utgiftsdekning. Barnevernstjenesten skal ivareta at dette kommer i stand.

Bakgrunn

Dette går frem av veilederen [Fosterforeldres arbeidsrettslige stilling og sosiale rettigheter](#) se pkt 3.3. i den.

3.8 Hjelpetønad og grunnstønad

- Fosterforeldrene kan ha krav på hjelpetønad fra NAV dersom fosterbarnet har behov for særskilt tilsyn og pleie på grunn av varig sykdom, skade eller lyte – folketrygdloven 6-4. Stønaden skal komme i tillegg til arbeidsgodtgjøringen også når fosterhjemmet er forsterket, og ikke medføre reduksjon i ytelse fra barnevernstjenesten.
- Barnevernstjenesten skal avklare med NAV om det foreligger rett på hjelpetønad og evt. grunnstønad for barnet og ivareta søknad og kontakt med NAV i anledning dette.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Det er viktig med avtale om at offentlige ytelser fra NAV ikke skal medføre reduksjon i ytelser fra barnevernstjenesten. Se punktet i veilederen i lenke: [Fosterforeldrenes og barnevernstjenestens ansvar når et barn bor i fosterhjem](#) pkt 4.7 forsikring og dekning fra folketrygden

3.9 Forsikringsordninger og dekning av skade som påføres fosterhjemmet

- Barneverntjenesten skal dekke reiseforsikring og ulykkesforsikring for fosterbarnet med mindre dette dekkes av fosterforeldrenes egne forsikringsordninger.
- Dekning av skade som påføres fosterhjemmet
Barneverntjenesten skal dekke fosterhjemmets kostnader i forbindelse med skader barnet måtte påføre fosterhjemmet når skadene ikke kan tilskrives fosterforeldrenes åpenbare forsømmelse av mulighet til å hindre skaden. Det er barneverntjenesten som skal bevise en evt åpenbar forsømmelse, og enhver tvil skal tale i favør av fosterhjemmet. Dette gjelder både person og tingskade. Hovedregelen skal være at barneverntjenesten dekker slike kostnader.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Dette punktet utfyller og overstyrer pkt 4.6. dekning av skade som påføres fosterhjemmet i veileder [Fosterforeldrenes og barneverntjenestens ansvar når et barn bor i fosterhjem](#)

Se punktet i veilederen i lenke: [Fosterforeldrenes og barneverntjenestens ansvar når et barn bor i fosterhjem](#) pkt 4.7 forsikring og dekning fra folketrygden

4.0 Samarbeidsvansker og Opphør av fosterhjemsoppdraget

- Ved samarbeidsvansker mellom barneverntjeneste og fosterforeldre, skal fosterforeldre ha krav på at det settes inn kvalifisert bistand og tiltak for å sikre gode samarbeidsforhold.
- Ved opphør av fosterhjemsoppdraget skal fosterhjemmet få bistand til å bearbeide ettervirkning av utflytting og evt. reaksjoner og belastninger, enten av kvalifisert personell i kommunen eller innleid kvalifisert personell. Fosterforelder velger selv hva slags hjelp og støtte man trenger.
- Fosterforeldre skal få godtgjort på timebasis, tilsvarende lønn som kontaktperson i barneverntjenesten, for etterarbeid som følge av opphør av fosterhjemsoppdraget.

Begrunnelse for at vi foreslår å ta det inn i avtalen:

Ved samarbeidsvansker har fosterforeldre ingen steder de kan gå for å få hjelp. Det er viktig at det settes inn tiltak som gjør at fosterhjemsoppdraget ikke må avsluttes.

Mange fosterforeldre kan sitte igjen med både sorg og savn og ubearbeidede følelser etter at et fosterhjemsoppdrag er avsluttet, og det er viktig at man da får kvalifisert hjelp.

Norge trenger flere fosterhjem, da må også kommunene sørge for at fosterhjemmene får trygge og forutsigbare rammer til å gjøre den viktige omsorgsoppgaven!

STERKE, SYNLIGE, SAMMEN - FOR BARNNA!

[Bli medlem her!](#)

